

Ծրագիրը ֆինանսավորվում է
Եվրոպական Միության կողմից

WWW.EDRC.AM

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿ

ԿԱՐԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ (EDRC)

© EDRC 2014

- 1 Քաղաքականության շրջանակը և նպատակադրումները
- 2 Սոցիալական պաշտպանության պետական բյուջեն
- 3 ՄԳ ենթակա բյուջետային ծրագրերը

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿ. ՈՒՂՂՈՐԴՈՂ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

- ՀՀ 2014-2025թթ. հեռանկարային զարգացման ռազմավարական ծրագիր,
- ՀՀ զբաղվածության 2013-2018 թվականների ռազմավարություն,
- Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության 2006-2015 թվականների ռազմավարություն ,
- ՀՀ-ում երեխայի իրավունքների պաշտպանության 2013-2016 թվականների ռազմավարական ծրագիր,
- Բնակչության ծերացման հետևանքներից բխող հիմնախանդիրների լուծման և տարեցների սոցիալական պաշտպանության ռազմավարություն,
- ՀՀ կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիր,
- Գենդերային քաղաքականության հայեցակարգ,
- Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման գործընթացի կազմակերպման,
- ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագիր, ՄԺԾԾ, տարեկան բյուջեներ և բյուջետային ծրագրեր:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿ. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

- ՀՀ ընտանեկան օրենսգիրք (2004 թ.)
- ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք (2004 թ.)
- "Պետական կենսաթոշակների մասին (2010թ.)
- "Սոցիալական աջակցության մասին" (2005 թ.)
- "Պետական նպաստների մասին" (2013 թ.)
- "Զբաղվածության մասին" ՀՀ օրենք,
- "Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին" ՀՀ օրենք,
- "Կենսաապահովման նվազագույն զամբյուղի և կենսաապահովման նվազագույն բյուջեի մասին" ՀՀ օրենք,
- "Բնակչության զբաղվածության և գործազրկության դեպքում սոցիալական պաշտպանության մասին" (2005թ.)
- "Ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստների մասին" (2010թ.)
- "Կուտակային կենսաթոշակների մասին" (2010թ. և 2014թ. մայիսի 15)
- "Զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին" (1998թ.)
- "Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին" (1993թ.)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿ. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ - 2

- "Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին" (2005թ.)
- "Երեխայի իրավունքների մասին" (1996թ.)
- "Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների սոցիալական պաշտպանության մասին" (2005թ.)
- "Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին" (2013թ.)
- "Բռնադատվածների մասին" (1994թ.)
- "Հայրենական մեծ պատերազմի վետերանների մասին" ՀՀ օրենք (1998թ.):

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՀՁՌԾ առաջնահերթությունները

- **Սոցիալական աջակցություն** - Սոցիալապես անապահով և խոցելի, ինչպես նաև նպատակային/թիրախային խավերին ինչպես դրամական օժանդակության, այնպես էլ սոցիալական ծառայությունների համալիր փաթեթների թիրախային ու հասցեական տրամադրումը
- **Ծերություն** - արժանապատիվ ծերության ապահովումը, ներառյալ պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի գործարկումը,
- **Ժողովրդագրություն** - ժողովրդագրական իրավիճակի բարելավմանն ուղղված սոցիալական աջակցությունը:

Եվրոպական հարևանության քաղաքականության ՀՀ-ԵՄ 2014-2015 ԳԾ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ԲՅՈՒՋԵ

	Նպատակային ցուցանիշներ		
	2017	2021	2025
Համախմբված բյուջեի՝ սոցիալական պաշտպանության ծախսերը, մլրդ դրամ	507.5	777.4	1,227.3
Համախմբված բյուջեի ծախսերի նկատմամբ, %	30.5	29.3	29.9
ՀՆԱ նկատմամբ, %	8.0	8.2	8.7
Ինդեքս, 2013=100	168.8	257.6	408.2

- 2017-2021 թթ. Սոցիալական պաշտպանությանն ուղղված պետական ծախսերը կպահպանվեն ՀՆԱ-ի միջին հաշվով 8.5 փոկոսի սահմաններում,
- Որպես պետական բյուջեի ծախսերի մասնաբաժին՝ շուրջ 30%-ի սահմաններում:
- Անվանական արտահայտությամբ դրանք 2021 թ.-ին՝ 2013 թ.-ի համեմատ, կաճեն 2.6, իսկ 2025 թ.-ին՝ 4.1 անգամ:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ԱՂՔԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

	Փաստացի	Նպատակային ցուցանիշներ		
	2012	2017	2021	2025
Աղքատության մակարդակ, տոկոս	32.4	23.7	18.1	13.0
Ծայրահեղ աղքատության մակարդակ, տոկոս	2.8	2.4	2.1	1.8
Աղքատության նախատրանսֆերտային մակարդակ	45.4	-		
Աղքատությունը նախքան ընտանեկան նպաստները	33.6	-		
Աղքատության վերին ընդհանուր գիծ, դրամ/ամիս	37,044	43,218	48,642	54,747
Ծայրահեղ/պարենային աղքատության գիծ, դրամ/ամիս	21,732	25,354	28,536	32,118

Սոցիալական տրանսֆերտները հատկապես մեղմում են ծայրահեղ աղքատությունը՝ 15.4 տոկոսային կետով:

Աղքատության կրճատման հիմնական գործոններ են գնահատվում աղքատների աշխատանքային եկամուտների աճը, սոցիալական ապահովագրության և աջակցությանն ուղղված պետական ծախսերի ու դրանց նպատակայնության աճը:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐ

Ցուցանիշներ	2013	2014	2017	2021	2025
	Փաստ.	Ծրագրային			
Ընդամենը կենսաթոշակների գծով ծախսեր, մլրդ դրամ, որից՝	198	253	371	601	996
Աշխատանքային կենսաթոշակներ, մլրդ դրամ	167	196	296	464	767
Ընդամենը կենսաթոշակների գծով ծախսեր, ՀՆԱ նկատմամբ, տոկոս	4.6%	5.3%	6.0%	6.4%	7.1%
Ընդամենը կենսաթոշակների գծով ծախսեր, բյուջեի նկատմամբ, տոկոս	-	-	73.8%	77.6%	81.2%
Աշխատանքային կենսաթոշակի միջին մակարդակը՝ նվազագույն սպառողական զամբյուղի նկատմամբ	-	-	100%	125%	150%

- **Կենսաթոշակային ծախսերը սոցիալական պաշտպանության ընդհանուր ծախսերում 2017-2025 թթ. կկազմի 75-80%:**
- **Աշխատանքային կենսաթոշակը իրական արտահայտությամբ կգերազանցի 2013 մակարդակը – 2021-ին՝ շուրջ 1.5 և 2025-ին՝ 2.3 անգամ:**
- **Աշխատանքային կենսաթոշակների միջին մակարդակը 2021 թ-ին կկազմի նվազագույն սպառողական զամբյուղի 125%-ը, 2025թ-ին՝ 150%-ը:**

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՆՊԱՍՏՆԵՐ

	Նպատակային ցուցանիշներ			
	2014	2017	2021	2025
Ընտանիքի կենսամակարդակի բարձրացման նպաստներին ուղղված պետական ծախսերը, մլն դրամ	37,106	37,125	56,099	84,271
Ինդեքս, 2013=100	107.3	107.3	151.2	227.1
Տոկոս՝ ՀՆԱ-ի նկատմամբ	0.8	0.6	0.6	0.6
Նպաստառու ընտանիքների քանակը	104,685	104,685	89,221	65,883
Մեկ ընտանիքին վճարվող նպաստի միջին ամսական մեծությունը՝ ինդեքս, 2013=100	100.0	100.0	178.5	363.2

- **Մեկ ընտանիքի հաշվով նպաստի միջին մեծությունը 2014-ին կկազմի 29,538 դրամ:**
- **2021թ-ին նպաստի միջին մեծությունը կգերազանցի 2013-2017-ի մակարդակը 1.8, իսկ 2025-ին՝ 3.6 անգամ:**

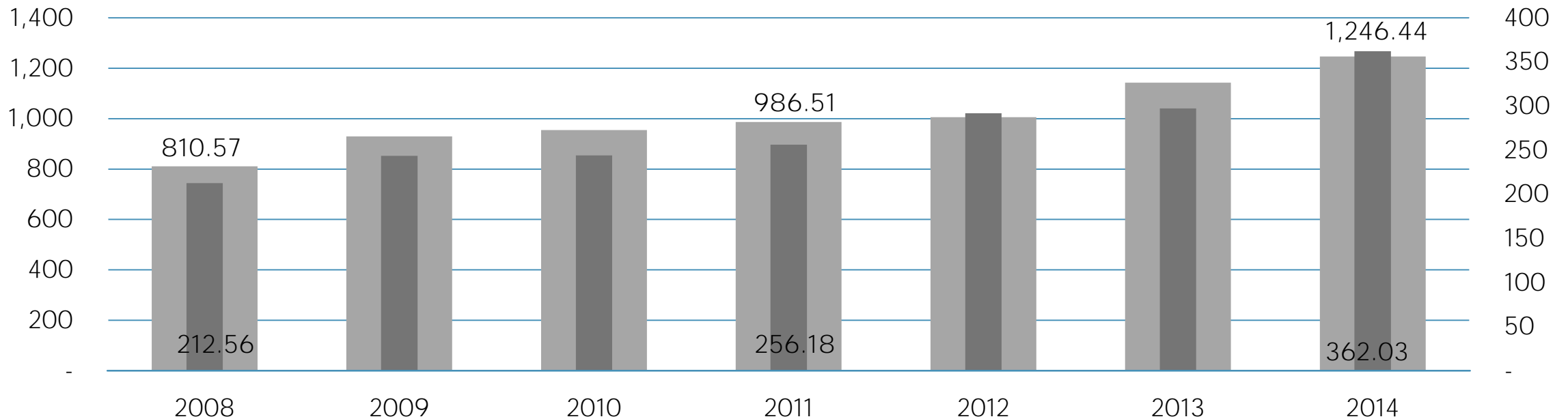
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

	2013	2017	2021	2025
Զբաղվածություն	52.3%	59.6%	64.7%	71.1%
Գործազրկություն	16.2%	16.0%	13.1%	10.0%

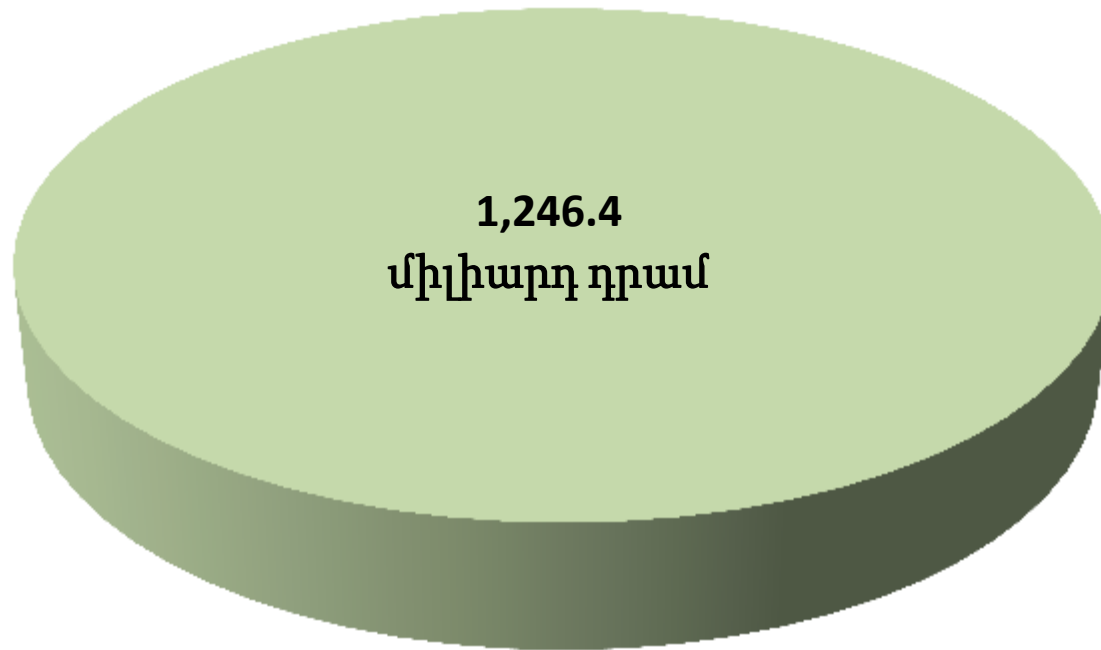
- **Մինչև 2025 թ. ոչ գյուղատնտեսական ոլորտում զբաղվածների թիվը 2012թ. համեմատ պետք է ավելանա շուրջ 220 հազարով, որից 60 հազարը՝ մինչև 2017թ. ընկած ժամանակահատվածում**
- **2025 թ. արդյունաբերությունում զբաղվածների տեսակարար կշիռը (զբաղվածների ընդհանուր թվում) կկազմի 15.4%, 2012թ. 11.8%-ի փոխարեն, իսկ շինարարությունում զբաղվածների կշիռը կհասնի 8.2% 2012թ. 6.3%-ի փոխարեն**

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

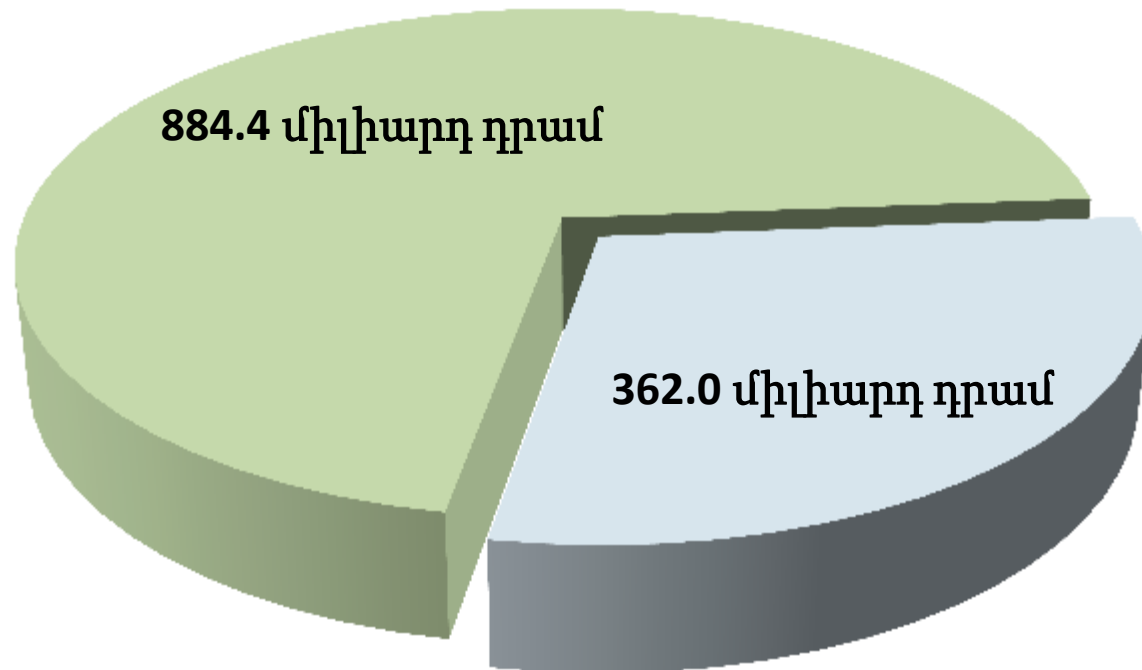
- Սոցիալական պաշտպանության ծախսերը 2008-2014 թվականների ընթացքում դրսևորում են աճի վարքագիծ
- 2008-2014 թթ ընթացքում պետական բյուջեի ընդամենը ծախսերը աճել են 54 տոկոսով, սոցիալական պաշտպանության ծախսերն աճել են 70 տոկոսով:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

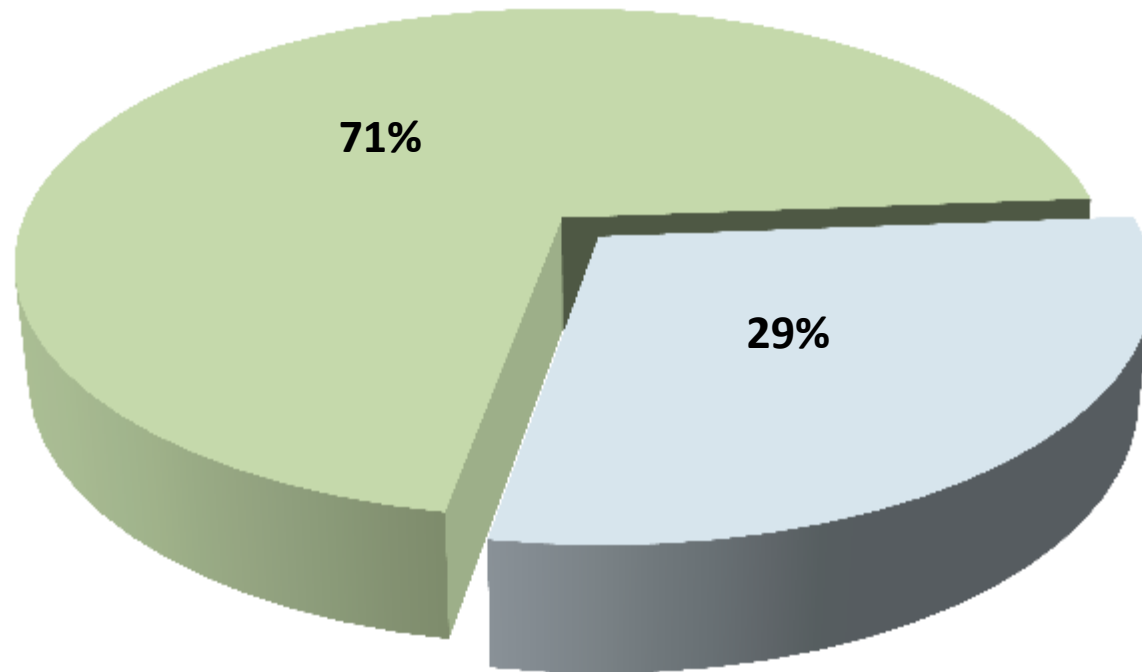
■ Պետական բյուջեի ծախսեր

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

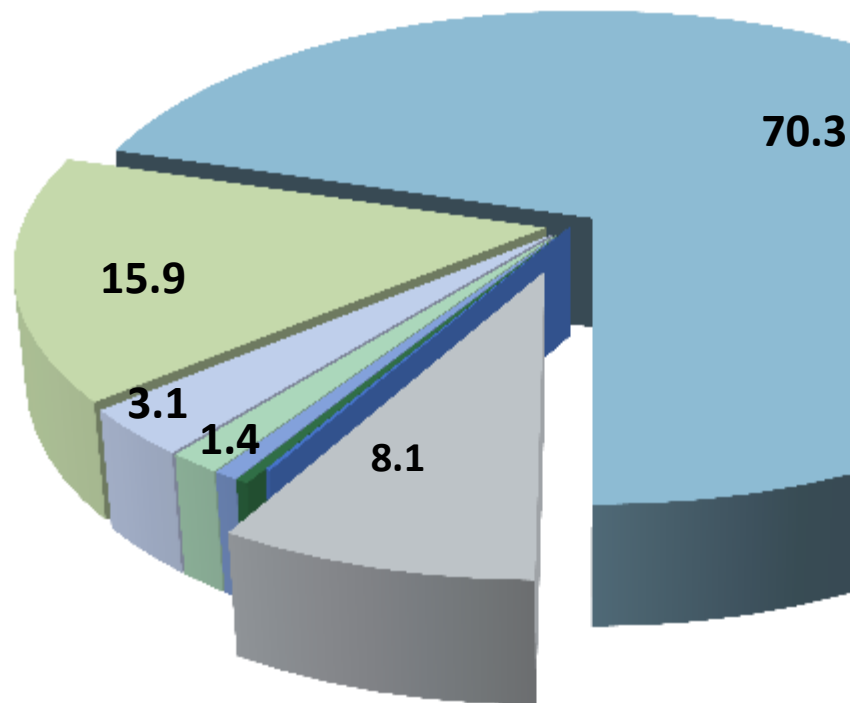
- Պետական բյուջեի ծախսեր
- Սոցիալական պաշտպանության ծախսեր

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

- Պետական բյուջեի ծախսեր
- Սոցիալական պաշտպանության ծախսեր

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵ. ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ (2014 թվական)

- Ծերություն՝ 70.3%
- Ընտանիքի անդամներ և զավակներ՝ 15.9%
- Սոցիալական հատուկ արտոնություններ՝ 3.1%
- Հարազատին կորցրած անձինք՝ 1.4%
- Գործազրկություն՝ 0.7%
- Վատառողջություն և անաշխատունակություն՝ 0.4%
- Բնակարանային ապահովում՝ 0.1%
- Սոցիալական պաշտպանություն (այլ դասերին չպատկանող)՝ 8.1%

ՄԳ ԵՆԹԱԿԱ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

	Խումբ	Ծրագրերի քանակ	2014		2014/2013, տոկոս
			մլն դրամ	կշիռ	
1	Վատառողջություն և անաշխատունակություն	7	1,271	0.4	4.4
2	Ծերություն	11	254,675	70.3	27.4
3	Հարազատին կորցրած անձինք	2	5,069	1.4	4.7
4	Ընտանիքի անդամներ և զավակներ	21	57,476	15.9	12.9
5	Գործազրկություն	14	2,365	0.7	2.5
6	Բնակարանային ապահովում	1	500	0.1	-81.1
7	Սոցիալական հատուկ արտոնություններ	7	11,222	3.1	17.9
8	Այլ դասերին չպատկանող	27	29,454	8.1	13.3
	Ընդամենը սոցիալական պաշտպանություն	90	362,033	100.0	21.7

ՄԳ ԵՆԹԱԿԱ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ . ՄԵԾ ԾՐԱԳՐԵՐ (2014 թվական)

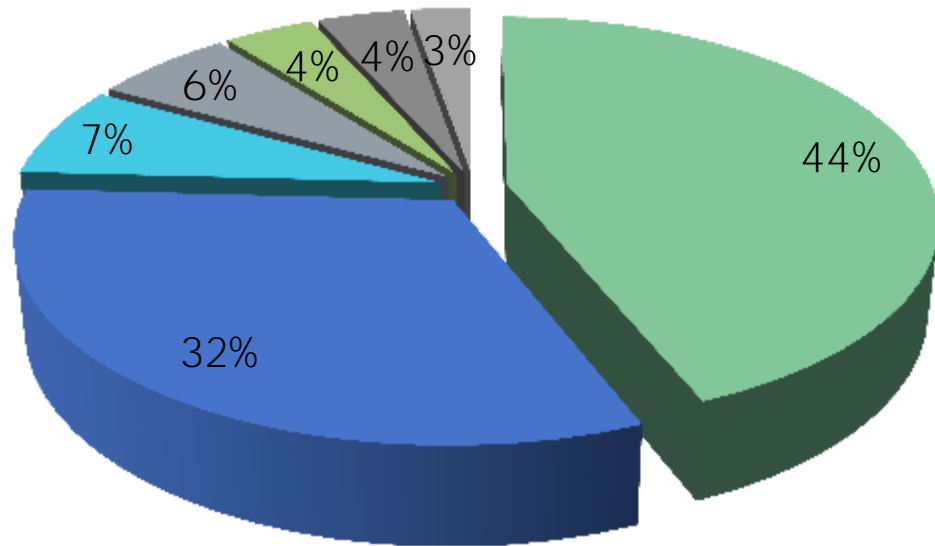
Ծրագիր	2014	
	մլրդ դրամ	կշիռ
Աշխատանքային կենսաթոշակներ	195.67	54.0
Ընտանիքի կենսամակարդակի բարձրացմանն ուղղված նպաստներ	37.11	10.3
Սպայական անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակներ	23.82	6.6
Կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրում	20.68	5.7
Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների սոցիալական փաթեթով ապահովում	17.56	4.9
Ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում սոցիալական նպաստներ	10.94	3.0

**ՄԳ ԵՆԹԱԿԱ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ.
ԱՄԵՆԱՇԱՏ ՇԱՀԱՌՈՒՆԵՐ ՈՒՆԵՅՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐ (2014 թվական)**

Ծրագիր	Շահառուներ, մարդ
Աշխատանքային կենսաթոշակներ	452,160
Ընտանիքի կենսամակարդակի բարձրացմանն ուղղված նպաստներ	104,685
Ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում սոցիալական նպաստներ	53,164
Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ	42,333
Սպայական անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակներ	37,179
Կենսաթոշակառուի, ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում սոցիալական նպաստառուի մահվան դեպքում տրվող թաղման նպաստ	24,573

ՄԳ ԵՆԹԱԿԱ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ. ՄԵԾ ԱՃ ԳՐԱՆՑԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐ (2014 թվական)

- Աշխատանքային կենսաթոշակներ
- Կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրում
- Սպայական անձնակազմի և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակներ
- Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ
- Պետական աշխատողներին սոցիալական փաթեթով ապահովում
- Ընտանիքի կենսամակարդակի բարձրացմանն ուղղված նպաստներ
- Այլ

- 2014-ին սոցիալական պաշտպանության ծախսերի աճը կկազմի 21.7 տոկոս կամ 64.7 մլրդ դրամ:
- Աճը գերազանցապես պայմանավորված է սոցիալական և աշխատանքային կենսաթոշակների բարձրացմանն ուղղված ֆինանսավորման աճով և պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի ներդրման ֆինանսավորմամբ:

ՄԳ ԵՆԹԱԿԱ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ. ԹԵՄԱՏԻԿ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄ

- Կենսաթոշակային ապահովություն
- Ընտանիքի, կանանց և երեխաների հիմնահարցեր
- Հաշմանդամների և տարեցների հիմնահարցեր
- Ժողովրդագրություն
- Աշխատանք և զբաղվածություն
- Սոցիալական աջակցություն

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

WWW.EDRC.AM

WWW.FACEBOOK.COM/EDRC.ARMENIA

